

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет іноземних мов

Кафедра німецької філології

Силабус навчальної дисципліни

РЕФОРМОВАНИЙ НІМЕЦЬКИЙ ПРАВОПИС

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма
«Німецька мова і література, англійська мова»

Спеціальність 035 Філологія

Спеціалізація 035.043 Германські мови та літератури
(переклад включно) (перша – німецька)

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 27 серпня 2024 р.

м. Івано-Франківськ — 2024

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Реформований німецький правопис
Викладач (-і)	Шацька Галина Миколаївна
Контактний телефон викладача	0503733618
Е-mail викладача	halyna.shatska@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	https://knf.pnu.edu.ua/hrafik-konsultatsij
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Дисципліна “Реформований німецький правопис” є вибірковою дисципліною зі спеціальності 035 Філологія для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, яка викладається у 4 семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ЄКТС).</p> <p>Курс реформованого правопису німецької мови для студентів факультетів іноземних мов спеціальності 035 Філологія, які здобувають кваліфікацію філолога/перекладача німецької мови в умовах активної міжкультурної комунікації в Україні та в Європі, набуває особливо важливого значення.</p> <p>Зміст дисципліни охоплює особливості та основні етапи формування норм німецького правопису, зміни у правилах орфографії та пунктуації німецької мови в рамках реформи німецького правопису, основні принципи регулювання правопису, вироблені в процесі розвитку мови (фонетичний, естетичний, морфологічний, синтаксичний etc.), аналіз нових правил німецького правопису, прийнятих 01.07.1994 р. на конференції у Відні і порівняння їх з остаточною версією 2011 року, нові тенденції та ключові нововведення у контексті останньої реформи німецького правопису 1996 року; основні норми і винятки орфографії та пунктуації німецької мови, принципи, що мотивують основні випадки систематизації та спрощення написання.</p> <p>Зазначений курс спрямовано на розвиток здатності студентів самостійно вдосконалювати знання та вміння у сфері правопису через використання як традиційних, так і новітніх інформаційних технологій.</p> <p>Методи навчання: інтерактивна лекція, дискусії на практичних заняттях, групова робота, індивідуальна робота, самостійна робота.</p> <p>Методи контролю: індивідуальне опитування, тестування, письмова робота.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Дисципліна має на меті ознайомлення студентів із закономірностями формування німецького письма та особливостями сучасної орфографії і пунктуації німецької мови відповідно до нових правил правопису 2005 року з урахуванням останніх актуальних змін в остаточній версії 2007 року.</p> <p>Цілі вивчення дисципліни «Реформований німецький правопис»:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ознайомлення студентів з історичними передумовами формування та розвитку німецького письма та передумовами запровадження норм нового правопису; • аналіз основних нормативних словників, ролі Конрада Дудена в історії німецького правопису; 	

ознайомлення студентів з новими тенденціями та ключовими нововведеннями у контексті останньої реформи німецького правопису та його остаточної версії 2007 та оновлення 2011 року;

аналіз основних норм та винятків орфографії та пунктуації німецької мови;

ознайомлення студентів з принципами, що мотивують основні випадки систематизації та спрощення написання;

поглиблення та удосконалення вмінь та навичок, необхідних для оволодіння нормативним письмовим варіантом німецької мови;

4. Програмні компетентності

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

ЗК 09 - Здатність спілкуватися двома іноземними мовами.

ЗК 11 - Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 12 - Здатність використовувати інформаційні та комунікативні технології при вивченні іноземних мов.

ЗК 14 — Здатність використовувати знання іноземних мов у професійній діяльності.

Фахові компетентності:

ФК 02 - Здатність використовувати у професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 09 - Здатність вільно, гнучко і ефективно використовувати мову, що вивчається в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному) для реалізації комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 11 - Здатність створювати тексти різних жанрів і стилів іноземною (німецькою) мовою

ФК 12 - Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 13 - Здатність до надання консультацій з дотриманням норм літературної мови.

5. Програмні результати навчання

- вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземними мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації;
- ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати;
- використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності;
- знати норми правопису німецької мови та вміти їх застосовувати у професійній практичній діяльності;
- знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами;
- використовувати німецьку мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному,

<p>неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя;</p> <ul style="list-style-type: none"> • знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної освітньої спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності; • володіти методикою проведення навчальних занять у ЗЗСО; використовувати різноманітні ефективні форми, прийоми й методи навчання; аналізувати результати засвоєння учнями навчального матеріалу з предмету; оцінювати знання, уміння та навички у системі відповідної шкали оцінювання. 			
6. Організація навчання			
Обсяг навчальної дисципліни			
Вид заняття	Загальна кількість годин		
лекції	20		
практичні заняття	10		
самостійна робота	60		
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язкова / вибіркова
4	035 Філологія	2	В
Тематика навчальної дисципліни			
Тема		Кількість годин	
		лекції	заняття
			сам. роб.
Thema 1. Die Geschichte der deutschen Rechtschreibung. Die wichtigsten Prinzipien der Rechtschreibung.		2	6
Thema 2. Laut- und Buchstabenzuordnung.		2	2 6
Thema 3. Worttrennung am Zeilenende. Die Silbentrennung.		2	4
Thema 4. Die Neuigkeiten bei der Schreibung der Fremdwörter.		2	2 8
Thema 5. Die Schreibung mit Bindestrich.		2	4
Thema 6. Die Groß- und Kleinschreibung nach den neuen Regeln.		2	2 8
Thema 7. Die Getrennt- und Zusammenschreibung nach den neuen Regeln.		2	2 8
Thema 8. Die Zeichensetzung im einfachen Satz. Die Zeichensetzung im erweiterten Satz mit Infinitiv- und Partizipialgruppen.		2	4
Thema 9. Die Zeichensetzung in der Satzreihe.		2	4
Thema 10. Die Kommasetzung im Satzgefüge. Andere Zeichen in den erweiterten Satzstrukturen.		2	2 8
ЗАГАЛОМ:		20	10 60
7. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної	Система оцінювання дисципліни відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті: Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у		

дисципліни	<p>Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника та Порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.</p> <p>Поточний контроль з дисципліни «Реформований німецький правопис» відбувається шляхом перевірки засвоєння студентами знань та умінь під час написання контрольної роботи та контролю індивідуальної та самостійної роботи.</p> <p>Контроль засвоєння знань та навичок, що базуються на лекційному матеріалі, здійснюється шляхом усного опитування.</p> <p>Навички роботи з письмовими текстами, вміння застосовувати правила правопису та пунктуації при виконанні різних письмових завдань перевіряються шляхом виконання письмових завдань на практичних заняттях (форми контролю: тест, який оцінюється в 10 балів — за 5 тестів 50 балів).</p> <p>Студентам також пропонується самостійне опрацювання джерел, які є знаковими для відповідної дисципліни. Контроль засвоєння відповідних знань здійснюється у тестовій формі та максимально оцінюється у 20 балів.</p> <p>Семестровий контроль у формі заліку передбачає, що підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається як сума оцінок за поточний контроль знань.</p>
Практичні заняття	<p>Знання здобувача вищої освіти оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки відповідно до національної шкали за такими критеріями:</p> <p>«відмінно» – здобувач освіти міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;</p> <p>«добре» – здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу;</p> <p>«задовільно» – здобувач освіти в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю;</p> <p>«незадовільно» – здобувач освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані.</p> <p>Поточне оцінювання знань здійснюється під час проведення практичних занять і оцінюється в національній шкалі (5 – «відмінно», 4</p>

	– «добре», 3 – «задовільно», 2– «незадовільно»). Максимальна оцінка балів за практичні заняття 25 балів. Окремо оцінюється написання контрольної роботи (5 балів) і самостійна робота (15 балів).
Вимоги до письмових робіт	Передбачено одне письмове підсумкове тестування на платформі d-learn.pnu.edu.ua, яке охоплює від 30 до 50 завдань (максимальна кількість балів – 30).
Умови допуску до підсумкового контролю	При виставленні рейтингового підсумкового балу обов'язково враховується присутність студента на заняттях, пропуски занять без поважних причин, а також результати відпрацювання пропущених з поважних причин занять.
Підсумковий контроль	Форма підсумкового контролю – залік. Виконання усіх запланованих програмою дисципліни форм навчальної роботи, які підлягають контрольному оцінюванню. Мінімальна кількість балів для позитивного зарахування курсу – 50 балів.

8. Політика навчальної дисципліни

Вибір навчальної дисципліни відбувається на основі [Положення про порядок реалізації здобувачами вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника права на вільний вибір освітніх компонент.](#)

Студент повинен добросовісно готуватися до усіх видів поточного та підсумкового контролю, дотримуватися правил академічної доброчесності.

Академічна доброчесність:

Списування та плагіат, а також користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування, виконання письмового завдання чи тестування є недопустимими та призводять до незарахування результатів чи нескладання тестування відповідно до [Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.](#)

Відвідування занять:

При виставленні рейтингового підсумкового балу обов'язково враховується присутність студента на заняттях (у тому числі на лекційних), пропуски та спізнення без поважної причини, що передбачено [Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.](#) Студенти мають можливість відпрацювати заняття, які було пропущено з поважних причин, а також отримати роз'яснення питань, з якими виникли труднощі у процесі підготовки до семінарських занять і письмових робіт, на консультаціях викладача щочетверга о 15.30.

Навчання за індивідуальним графіком:

Студенти, котрі навчаються за індивідуальним графіком, опрацьовують частину теоретичного матеріалу самостійно з обов'язковим проходженням усіх тестувань в системі дистанційного навчання d-learn.pro та виконанням усіх завдань відповідно до індивідуального графіку навчання, складеного та погодженого з викладачем на початку к—ö.I oïïäi+#üß навчання за індивідуальним графіком регламентуються [Положенням про /порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.](#)

Неформальна освіта:

Порядок перезарахування результатів неформальної освіти в межах курсу (наприклад, результати проходження курсів з лінгвістики на платформах Coursera,

Udeму, наявність сертифікатів, котрі підтверджують проходження відповідних професійних курсів / тренінгів, тощо) регламентується [Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника](#).

Повторне вивчення дисципліни:

Студент, який не набрав 50 балів за відомістю №3, скеровується на проходження курсу вдруге відповідно до [Положення про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін \(кредитів ECTS\) в умовах ECTS](#) або відраховується з навчального закладу.

Наприкінці курсу студенти мають можливість надати відгуки та пропозиції щодо якості викладання дисципліни на сайті <http://www.d-learn.pnu.edu.ua>

9. Рекомендована література

Основна:

1. Balcik, I., Röhe K. PONS Deutsche Grammatik und Rechtschreibung, Stuttgart, Ernst Klett Sprachen GmbH, 2017. – 335 S.
2. Hocks, N. Online-Übungen zur deutschen Rechtschreibung, 2019.
<https://www.onlineuebung.de/deutsch/rechtschreibung-online-ueben>
3. Müller, H.-G. Rechtschreibung – didaktische Hinweise für Sekundarschule. 2017.
https://ZeS_Boschüre_Rechtschreib.indd
4. Müller, H.-G. Zum „Komma nach Gefühl“. Implizite und explizite Kommakompetenz von Berliner Schülerinnen und Schülern im Vergleich. zugl. Theorien und Vermittlung der Sprache Bd. 50, hrsg. von Gerhard Augst et al., Frankfurt/M., 2017.
5. Müller, H.-G. (2016). Der Majuskelgebrauch im Deutschen. Groß- und Kleinschreibung theoretisch, empirisch, ontogenetisch. Reihe Germanistische Linguistik Bd. 305, hrsg. von Mechthild Habermann und Heiko Hausendorf. Berlin, 2016.
6. Zur Neuregelung der deutschen Rechtschreibung ab 1. August 2006. Nachtrag Juli 2011. In: Sprachreport. Informationen und Meinungen zur deutschen Sprache. Hrsg. Vom Institut für Deutsche Sprache. 27. Jahrgang. Extra-Ausgabe. Mannheim, 2011.
<https://rechtschreibrat.com/DOX/sr11-extra.pdf>.
7. Die Rechtschreibung. Regeln- und Wörterverzeichnis. Aktualisierte Fassung des amtlichen Regelwerkes entsprechend den Empfehlungen des Rates für deutsche Rechtschreibung. Mannheim, 2018. - 105 S.
<https://rechtschreibrat.com/DOX/sr11-extra.pdf>.
8. Sander, E. Rechtschreibprobleme von Schülern am Ende der Grundschulzeit. Dissertation, Universität zu Köln. Zugriff am 07.06.2018 unter:
http://kups.ub.uni-koeln.de/2313/1/Diss._Sander_1.pdf
9. Stang, Chr. Rechtschreibung – ganz einfach. Für den Alltag. 2019.
<https://www.amazon.de/Rechtschreibung-Ganz-einfach-Christian-Stang/dp/3411745541>

Додаткова:

- 1.Ткачівський В., Ткачівська М. Диктанти з новим німецьким правописом. Навч.– метод. посібн. для студентів-германістів. –Івано-Франківськ: Гостинець, 2005. – 84 с.
2. Hoffmann, M. Deutsch fürs Studium.Grammatik und Rechtschreibung. Stuttgart,2015.
3. Kuhl, T. Rechtschreibung in der Grundschule: Eine empirische Untersuchung der Auswirkungen verschiedener Unterrichtsmethoden. Wiesbaden, 2020.
4. Loreck, L. Streit ums Schreiben.//DAAD-Letter-№5, 2005.
5. Phonetische Übungstexte. Lehrbuch für die Studenten der Fakultäten für Fremdsprachen /

I.Ja.Malaschewska, O.Ja.Ostapowytsch, H.M.Schatzka, O.W.Weselowsky. – Iwano-Frankiwsck, 2003. – 60 S.

6. Steinhauer, A. Erste Hilfe. Die 100 häufigsten Fehler – Rechtschreibung, Grammatik & Co.Berlin, 2015.

Інформаційні ресурси:

1. <https://www.orthografie-trainer.net/>
2. Duden-online: <https://www.duden.de>
3. Kahoot: <https://kahoot.com>
4. Learningapps: <https://learningapps.org/>
5. Online-Übungsaufgaben zu Rechtschreibung und Zeichensetzung: <https://www.start-verlag.de/online-aufgaben/rechtschreibung>
6. Rat für deutsche Rechtschreibung: <https://www.rechtschreibrat.com>
7. ZOOM: <https://zoom.us/>
8. Wordwall: <https://wordwall.net/>

Викладач _____ Галина Шацька